

6.–7. nóvember í Hörpu

Róum í sömu átt

Verðmætasköpun
og samkeppnishæfni
í íslenskum sjávarútvegi

HAMPIÐJAN

HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK
REYKJAVÍK UNIVERSITY

ICELANDAIR
CARGO

ISI ICELAND
SEAFOOD

ITUB

marel

Pipar\TBWA

TM

SJÁVARÚTVEGS
RÁÐSTEFNAN
2025

Róum í sömu átt

Verðmætasköpun og samkeppnishæfni
í íslenskum sjávarútvegi

Að hjóla upp brekku á móti vindi

Andrew Wissler

Aðstoðarmaður forstjóra Síldarvinnslunar

Fimmtudagur - 13:00 – Silfurberg B – Dýrtíð á Íslandi

HAMPIÐJAN

HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK
REYKJAVÍK UNIVERSITY

ICELANDAIR
CARGO

ISI ICELAND
SEAFOOD

TUB

Marel

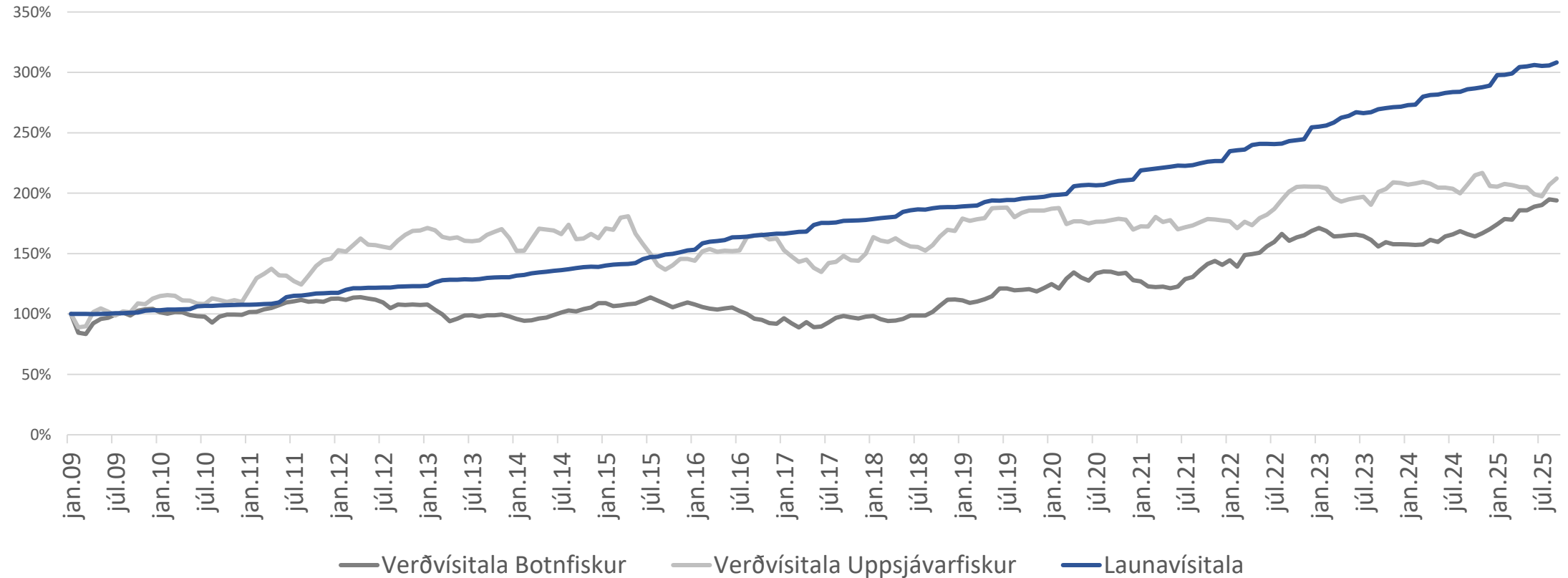
Pipar TBWA

SJÁVARÚTVEGS
RÁÐSTEFNAN
2025

Markið færist stöðugt fjær...

Þróun vísitalna frá 2009

Heimild: Hagstofa Íslands

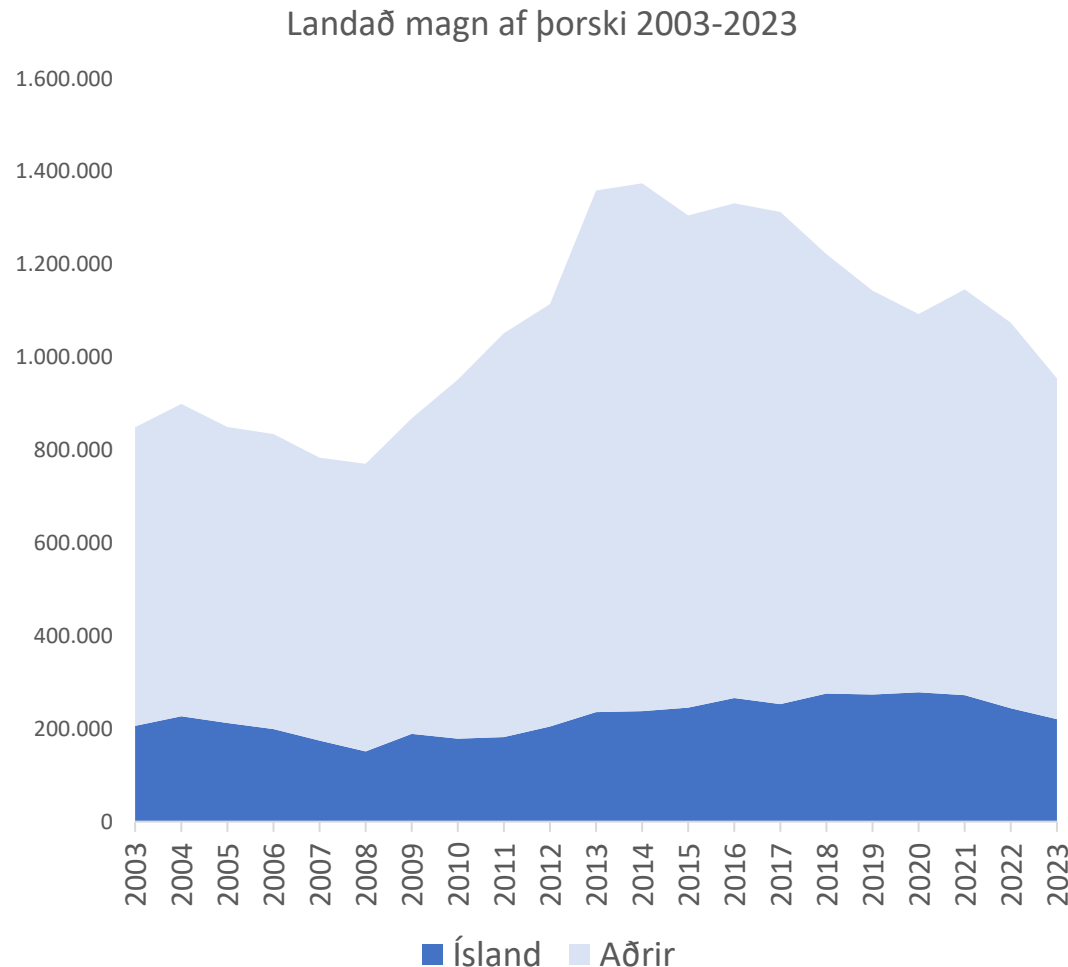
Launahækkarnir úr takti við samkeppni...

Breyting á meðallaunum í í Evrópu (2013 – 2021)	
Svíþjóð	12,00%
Danmörk	12,90%
Belgía	20,60%
Spánn	22,30%
Finnland*	28,68%
Þýskaland	34,70%
Pólland	41,00%
Litháen	74,00%
EU Fiskvinnslur alls	18,20%
Launavísitala á Íslandi	73,50%

*Finnland 2014-2021

Heimild: Scientific Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF), Hagstofa Íslands

Þorskurinn dregur vagninn...

Heimild: FAO

- Þorskur er 40-45% af heildar útflutningsverðmætum sjávarafurða á Íslandi síðustu árin
- Talsverður samdráttur hefur verið í heildarframboði frá 2014
- Þorskkvóti á Ísland hefur dregst saman um 25% frá fiskveiðiarinu 2019/2020
- Vegna minnkandi framboðs er þorskur aftur orðinn „lúxus vara“ úti í heimi

Heimspólitíkin ekki að hjálpa...

- Rússland er með álíka mikla þorsk veiði og Noregur
- Hömlur á viðskiptum með sjávarafurðir frá Rússlandi auka enn frekar samkeppni um hráefni meðal fiskvinnslna
 - Bretland setti 35% toll á rússneskar sjávarafurðir árið 2022
 - Evrópusambandið setti 12% toll á rússneskt hráefni árið 2022
 - Bandaríkin bönnuðu innflutning á sjávarafurðum frá Rússland árið 2022 og bönnuðu svo innflutning á sjávarafurðum unnum úr rússnesku hráefni árið 2023
 - 2025 beitti Evrópusambandið viðskiptaþvingunum á tvö af stærstu sjávarútflutningsaðilum Rússlands: Norebo og Murman Seafood Company.
- Fiskvinnslur í Evrópu hafa sótt í auknu mæli hráefni til Íslands

Talsverð aðstoð í boði fyrir samkeppnisaðila í Evrópu...

- European Maritime and Fisheries Fund (EMFF)
 - 6.400 milljónir evra fyrir tímabilið 2014-2020
 - Styrkir, tæknilegur stuðningur, fjármögnunarleiðir fyrir vinnslur, markaðssetning og nútímavæðing
- European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF)
 - Tók við af EMFF og heldur áfram að fjármagna fjárfestingar í vinnslu, markaðssetningu, nýsköpun og „bláa hagkerfinu“
 - Heildaráætlunin fyrir árin 2021-2027 er 6.108 milljónir evra
- Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF)
áætla að Evrópskar fiskvinnslur hafi fengið 1.847 milljónir evra í formi rekstrar- og fjárfestingastyrkja frá 2008 til 2021

Þessu til viðbótar...

- Stóraukið veiðigjald dregur úr getu fyrirtækja til að fjárfesta til að vinna gegn kostnaðaraukningu
- Lög nr. 51/1995, um greiðslur úr Atvinnuleysistryggingasjóði Íslands vegna fiskvinnslufólks, voru afnumin í árslok 2024
 - Þrengir að sveigjanleika í fiskvinnslum til að mæta hráefnisskortum – tapaðir tímar dýrir
 - Erfiðara að halda ráðningasambandi á heilsárs grundvelli
- Kröfur eru að aukast á fiskvinnslur almennt vegna matvælaöryggis og rekjanleika
 - Evrópusambands CATCH kerfi verður innleitt í jan 2026

Hvar liggur styrkleikinn í samþættingu veiða og vinnslu?

- Stýringu veiða til að forðast hráefnisleysi
 - Laun eru stærsti kostnaðarliður í bolfiskvinnslu á eftir hráefni og Ísland með hátt tímakaup miðað við önnur lönd í Evrópu
 - Tapaðir tímar mjög dýrir
- Fyrirsjáanleiki í hráefnisöflun einfaldar áætlanir um fjárfestingu (þ.e. aukinni tæknivæðingu til að mæta þessum áskorunum)
- Samtenging veiða og vinnslu veitir einnig forskot í markaðsmálum og hjálpar til við að stuðla að langtíma viðskiptasamböndum

Blása til sóknar eða draga inn seglin?

Áskoranir

- Verðlag á sjávarafurðir hafa ekki haldið í við launahækkunar á Íslandi
- Samdráttur í framboð á þorski á heimsvísu er að skapa gríðarlega samkeppni um hráefni í fiskvinnslum um allan heim
- Hækkun veiðigjalds mun draga úr getu fyrirtækja til að fjárfesta í sínum rekstri
- Pólitíska landslagið er síbreytilegt og markaðir geta lokast skyndilega

Tækifæri

- Hækkun þorskverðs að skapa rými til hækkunar á verðminni bolfisk tegundir?
- Samstilling veiðigetu og vinnslugetu til að forðast tapaðar tíma
- Ímynd íslensks sjávarútvegs og landsins almennt mjög jákvæð á heimsvísu sem styrkir okkar stöðu í óvissuástandi eins og því sem ríkt hefur síðustu árin

HAMPIÐJAN

HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK
REYKJAVÍK UNIVERSITY

ICELANDAIR
CARGO

ISI ICELAND
SEAFOOD

TUB

marel

Pipar TBWA

SJÁVARÚTVEGS
RÁÐSTEFNAN
2025